

PROF. MVDR. JIŘÍ RUPRICH, CSc. – 70 LET

Prof. MVDr. Jiří Ruprich, CSc. se narodil 24. července 1954 v Šumperku, většinu svého života však prožil v Brně.

Po maturitě na Střední zemědělské škole v Kloboukách u Brna začal v roce 1973 studovat na Vysoké škole veterinární v Brně (VŠV) obor všeobecné veterinární lékařství. Během studia projevil svůj zájem o problematiku farmakologie a toxikologie, ale i patologické fyziologie. Doktorem veterinární medicíny (MVDr.) se stal v roce 1979. V letech 1979–1985 pracoval jako doktorand-asistent na katedře farmakologie a toxikologie, kde se pod vedením prof. Aloise Piskače zabýval problematikou toxikologie, především se zaměřením na diagnostiku mykotoxinů. Vyvinul např. přímé radioimunologické stanovení (RIA metody) aflatoxinu M1 s podporou týmu radiobiologie v Mikrobiologickém ústavu Akademie věd v Praze vedeného doc. Verešem. Ta byla vyráběna jako diagnostická souprava v Košicích.

V letech 1985–1992 pracoval jako vědecký pracovník toxikologie na Centru hygieny potravinových řetězců v Brně v Institutu hygieny a epidemiologie (dnes Státní zdravotní ústav) pod vedením prof. Zdeňka Matyáše. V té době se podílel na zavádění metodologie HACCP v rámci ČR, ale dále rozvíjel téma mykotoxinů. V roce 1988 získal titul kandidáta věd (CSc.) v oboru toxikologie.

Od roku 1992 až dosud pracuje jako vedoucí Centra hygieny potravinových řetězců (od roku 2008 Centrum zdraví, výživy a potravin). Absolvoval zdravotnickou atestaci ve dvou oborech – ochrana veřejného zdraví a laboratorní metody.

V roce 1998 se stal docentem veterinární toxikologie a ekologie na Veterinární a farmaceutické univerzitě v Brně (VFU). V roce 2012 mu byl udělen titul profesora v oboru hygieny a technologie potravin VFU Brno. Dlouhou dobu se také věnoval pedagogické činnosti, především v rámci Fakulty veterinární hygieny a ekologie. Od výuky toxikologie přešel na výuku předmětu výživa člověka. Tento svůj široký odborný záběr využívá i při výuce pracovníků hygienické služby, ale i na jiných univerzitách v ČR.

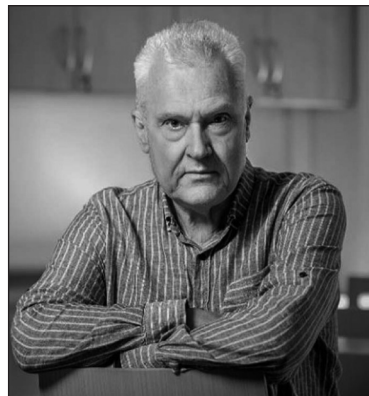
Jeho odborná vědecká činnost je velmi bohatá. Svě vědomosti a zkušenosti získával a dále uplatňuje na národní i mezinárodní úrovni. Měl možnost doplnit si znalosti zejména v Nizozemí a USA v rámci řady pobytů.

Jako vědecký pracovník pracoval na tématech, která se týkala hlavně metodologie hodnocení dietární expozice a zdravotního rizika se zaměřením na celou řadu chemických látek. Je držitelem Osvědčení o autorizaci v oblasti Hodnocení zdravotních rizik expozice chemickými látkami a biologickými agens v potravinách a pokrmech podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví.

Je duchovním otcem, tvůrcem a garantem subprojektu *Monitoring dietární expozice chemickým látkám (Total Diet Study)* s nadnárodním přesahem v rámci projektu *Monitoring zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k životnímu prostředí*. Zde aplikoval a nadále rozvíjí metodologii hodnocení zdravotního rizika s využitím pravděpodobnostního modelování expozice a charakterizace zdravotních rizik kontaminantům a živinám v potravinách pro jednotlivé

populační skupiny. Zorganizoval první národní studii individuální spotřeby potravin v ČR (SISP04), založil systém sběru dat o obsahu chemických látek v potravinách pro hodnocení zdravotních rizik (DATEX CZ) využívaný na národní i mezinárodní úrovni (EFSA).

Byl řešitelem řady národních a zejména mezinárodních výzkumných projektů. Většina z nich je zaměřena na metodologii nutriční epidemiologie a hodnocení zdravotního rizika.

Prof. Ruprich je autorem více než 600 různých publikací. Jeho práce byly citovány více než 1800× a jeho Hirschův index (WoS) dosahuje hodnoty 23. Je autorem celé řady přednášek na tuzemských a zahraničních konferencích a kongresech.

Pravidelně informuje širší veřejnost populárně naučnou formou o výsledcích práce centra na webu SZÚ.

Svémi rozsáhlými znalostmi vždy pomáhal zvyšovat odbornou a vědeckou úroveň pracoviště. Dlouhodobě předsedal Vědeckému výboru pro potraviny, v rámci něhož vznikly stále platné odborné materiály. Je členem Vědecké rady SZÚ.

Z hlediska mezinárodního působení a ocenění je významná jeho dlouhodobá činnost v EU. Byl u založení Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA), působil 4 roky v panelu pro kontaminanty (CONTAM), pak byl 8 let členem správní rady této vrcholné veřejné organizace v EU. Angažoval se i ve WHO (GEMS FOOD) a OECD. V současné době byl zvolen do rady ředitelů International Life Sciences Institute (ILSI Europe).

Vedle rozsáhlých úspěchů a zásluh na poli vědy a organizace práce centra, má i další zájmy. Patří mezi ně především zahradničení a gastronomie. V letech 2016–2017 se vyučil na SŠ Charbulova v Brně kuchařem se zaměřením na teplé pokrmy, minutky a studené pokrmy. Nové znalosti uplatňuje ve své práci a výuce.

Prof. Ruprich je nejen náročným a spravedlivým vedoucím, spolehlivým a přátelským spolupracovníkem, ale i vítaným společníkem a partnerem pro diskuse plné nejen odborných a vědeckých témat, ale také dalších zajímavých aktuálních témat, která hýbou světem.

Milý Jirko, chceme Ti popřát za celý kolektiv centra, přátele a známé k tvému významnému životnímu jubileu do dalších let hlavně pohodu, zdraví, duševní svěžest, dobrou fyzickou kondici, spokojenost a alespoň trochu štěstí. Jsme rádi a je nám ctí, že jsme měli a máme možnost s Tebou a pod Tvým vedením dlouhá léta pracovat.

Ad multos annos!

*Doc. MVDr. Vladimír Ostrý, CSc.
a RNDr. Irena Řebůrková, PhD.*